

מסר וידאו

75 שנה לשחרור ממחנה הריכוז דכאו

"הישרדות הייתה אפשרית רק בקבוצה ורק הסולידריות הקולקטיבית נתנה לנו כוח להתנגד למערכת ההאחדה שהונהגה על ידי האס אס באמצעות רעב, פחד ודפרסונליזציה."

דברים אלו נכתבו בידי ג'וזף רובן, שנעצר כחבר ההתנגדות הצרפתית (Résistance) בשנת 1944. הוא העיד על הישרדותו במחנה הריכוז דכאו, על זדוניותו של האס-אס שגרם לאנשים חפים מפשע להפוך למעורבים, על אכזריות, עריכת נסויים פסאודו-רפואיים ורציחות. אך עדותו מספרת גם על גילויי גבורה בקרב האסירים ועל אחווה אנושית. לאחר השחרור, רובן הראה את הדרך לאירופה של שלום באמצעות מעורבותו כפוליטיקאי, פובליציסט והיסטוריון עבור פיוס גרמני-צרפתי.

אירופה שלנו עדיין טבועה בחוויית הדיקטטורה והמלחמה, של חלוקה וטוטליטריות. היא נשענת על יסודות שהונחו לפני 75 שנה: דמוקרטיה, שלטון חוק וזכויות אדם שאינם נתונים למשא ומתן הינם מהותיים וחשובים וכך יישארו גם בעתיד, בדיוק בגלל שחווינו ניסיון היסטורי זה.

ישנם שאינם מעוניינים לשמוע את הבשורה הזו יותר, הם עייפים מהסיסמה של "לעולם לא עוד". במהלך העשורים שחלפו מאז תום מלחמת העולם השנייה דעך הזיכרון המייד, ותוך פרק זמן קצר נחסר את התיאור האותנטי של עדים מאותה תקופה.

פשעים אחרים נגד האנושות הגיעו לקדמת הבמה. דבר זה משנה באופן בלתי נמנע את הפרספקטיבה. ברם, לא ניתן לערוך רלטיביזציה; מעשיה של קבוצה אחת אינם מוחקים את מעשיהן של קבוצות אחרות! האנשים שנרצחו במחנות הריכוז אינם נעלמים משום שאחרים עונו ונרצחו אחריהם. הסיפור שלהם נשאר הסיפור שלנו.

והסיפור שלהם מראה באיזו קלות ניתן לאבד את האנושיות, כיצד פועלת דה-הומניזציה מאורגנת. למעלה מ-200,000 איש מכל רחבי אירופה נכלאו ועונו במחנה הריכוז דכאו. בין מרץ 1933 ועד השחרור על ידי יחידות צבא ארה"ב, איבדו למעלה מ-41,000 איש את חייהם במחנה זה, בו בכירי אס אס רבים החלו את דרכם.

זיהינו באיחור את סבלם של הניצולים והתחלנו באיחור לחלוק כבוד לקורבנות. שני דברים אלה נותרים תחת באחריותנו, כמדינה וכחברה. הקורבנות ממשיכים לשרוד בזכרונותינו.